

Den Haag, 10 april 2015

Ik heb uw brief van 6 maart 2015 ontvangen waarin u, naar aanleiding van een bericht van mevrouw S. uit H., aandacht vraagt voor een mogelijke omissie in de wet. Mevrouw S. verdeelt de zorg voor haar zesjarige dochter met de vader op basis van een beschikking van de rechtbank. De vader heeft aan de school van zijn dochter om vrijstelling van de leerplicht gevraagd zodat zij het aanstaande huwelijk van de vader in het buitenland kan bijwonen. Mevrouw S. vindt het, met het oog op het gezamenlijk gezag dat zij uitoefenen, opmerkelijk dat zij niet betrokken is bij deze beslissing. Binnen deze context vraagt zij zich af of niet in de Leerplichtwet dient te worden opgenomen dat een verzoek om vrijstelling alleen kan worden ingediend met de handtekening van beide gezagsdragers.

Ik kan mij voorstellen dat mevrouw S. vanuit deze persoonlijke ervaring een mogelijke omissie in de wet ziet. De ouders dragen de bevoegdheden die hen zijn gegeven om zorg te dragen voor de opvoeding van hun dochter immers gezamenlijk. Om praktische redenen bepaalt de wet echter dat één ouder bevoegd is tot bewindvoering, mits niet van bezwaren van de andere ouder is gebleken.¹ Het is niet doelmatig als voor iedere handeling de vertegenwoordiging door beide ouders nodig is. In het geval van mevrouw S. betekent dit dat bij een verzoek door de vader om tijdelijke vrijstelling van de leerplicht, verondersteld wordt dat beide ouders hier in toestemmen. Mocht het schoolhoofd of de leerplichtambtenaar het vermoeden hebben dat mevrouw S. bezwaar heeft tegen deze vrijstelling, dan moeten zij haar bij de beslissing betrekken. In dit geval lijkt het er op dat zowel schoolhoofd als leerplichtambtenaar niet goed op de hoogte zijn van hun wettelijke verplichting om dit te doen.

Het zijn uiteindelijk de ouders die er bij gezamenlijk gezag ook gezamenlijk uit moeten komen. Mocht dit onverhoopt niet lukken, dan rest nog altijd de gang naar de rechter voor een beslissing. In de situatie zoals beschreven door mevrouw S. is zij echter in een positie om haar eventuele bezwaren tegen een tijdelijke vrijstelling van de leerplicht bij het schoolhoofd en de leerplichtambtenaar kenbaar te maken. Ook weten de betrokken schoolleider en leerplichtambtenaar dat zij in een toekomstig geval rekening kunnen houden met bezwaren van de kant van mevrouw S. en zullen zij haar moeten betrekken bij dergelijke beslissingen.

In het overgrote deel van de beslissingen die ouders nemen binnen gezamenlijk gezag wordt uitgegaan van doelmatigheid. Slechts in uitzonderlijke situaties, zoals medische beslissingen, gaat het principe van gezamenlijk gezag boven dat van doelmatigheid. Er is geen aanleiding om de wet op dit terrein zo te wijzigen dat beslissingen op het gebied van leerplicht altijd gezamenlijk genomen dienen te worden.

¹ Artikel 1:253i van het Burgerlijk Wetboek

Mevrouw S. is geïnformeerd over de inhoud van deze brief. Zij is geattendeerd op de wettelijke verplichting die schoolhoofd en leerplichtambtenaar hebben om haar te betrekken bij een aanvraag voor tijdelijke vrijstelling van de leerplicht. Een afschrift van deze brief zal naar Ingrado worden verstuurd.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
S. Dekker